PLAN

Investerings-behov 10 år

Regionstyrelsen-RSF

Fastställd av regionstyrelsen
Framtagen av regionstyrelseförvaltningen
Datum 2025-12-14
Gäller 2028–2037
Ärendenr RS 2026/143
Version [1.0]

Region Gotland
Besöksadress Visborgsallén 19
Postadress SE-621 81 Visby
Telefon +46 (0)498 26 90 00
E-post regiongotland@gotland.se
Org nr 212000-0803
Webbplats www.gotland.se

Investeringsbehov 10 år - RSF

Innehåll

2. Investeringsbehov inom skattefinansierad verksamhet....3
Allmänt....3
IT-infrastruktur....3
Lokalinvesteringar i kök....4
Räddningstjänst....4
Beredskap och säkerhet....5
Kultur och fritid....5
3. Sammanfattning – långsiktiga investeringsbehov 2028–2037....6
4. Driftkonsekvenser....7

1. Inledning

Enligt riktlinjen för regiongemensam prioritering och beredning av investeringar inleds investeringsprocessen med att samtliga förvaltningar upprättar en 10-årig översikt över investeringsbehoven. Inventering av investeringsbehoven är ett första steg vid framtagandet av en investeringsplan. Eftersom tidshorisonten är 10 år framåt innebär det att osäkerheten ökar ju längre fram i tiden behoven beskrivs. Investeringsbehoven ska beskrivas och prioriteras utifrån Region Gotlands gemensamma kriterier. Lokalbehoven, som tagits fram genom lokalförsörjningsprocessen, är en del av de samlade investeringsbehoven.

Dokumentet ska det även innehålla en översiktlig bedömning av hur investeringarna påverkar driftkostnaderna.

Eftersom ärendet ska lämnas till central behandling, det vill säga behandling i investeringsrådet i december så hanteras även kultur- och fritidsavdelningens behov i denna skrift.

2. Investeringsbehov inom skattefinansierad verksamhet

Allmänt

Förvaltningen bedömer att kommande större investeringsbehov i huvudsak finns inom fem områden; IT-infrastruktur, lokalinvesteringar i kök, investeringar inom räddningstjänst, investeringar beredskap och säkerhet och investeringar i anläggningar för kultur- och fritid. Behovet av lokaler och anläggningar är hämtat från fastställd lokalbehovsplan och tidigare långsiktig investeringsplan.

Den demografiska utvecklingen, med bland annat fler ungdomar och äldre och färre barn, innebär inte någon nämnvärd påverkan på investeringsbehovet förutom vad gäller måltidsverksamheten. Där påverkar även val av driftsformer för exempelvis äldreomsorg och inriktningsbeslut om annat produktionssätt.

Den omfattande digitala utvecklingen och vägval och ambitionsnivåer i exempelvis det framtida fritid- och kulturutbudet, är andra faktorer som behöver tas hänsyn till.

Nuvarande investeringsbudget och plan år 2028 och framåt innehåller endast potter för inventarier och medel för IT-investeringar. För 2028 har en regiongemensam investeringspott på 170 mnkr avsatts för senare fördelning. Det finns även investeringspotter avsatta för efterföljande år

IT-infrastruktur

Mot bakgrund av det skärpta IT-säkerhetshetsläget behöver Region Gotland investera, för att så långt som möjligt, säkerställa fortsatt och säker drift av IT-infrastrukturen. Redundansprojektet som nu genomförs kräver reinvesteringar inom perioden. För åren 2030 – 2032 upptas 35 mnkr. Grundinvesteringen medför driftkonsekvens i form av kapitalkostnader, hyra och licenser uppgående till cirka 13 mnkr. Vidare är prisutvecklingen för datorer oroväckande, en fördubbling är att vänta. RSF ansvarar för inköp till hela regionen och idag reinvesteras för cirka 12 mnkr årligen. Förvaltningarna hyr sedan datorerna till självkostnad. För att klara nuvarande utbytestakt (5 år) behöver investeringsutrymmet utökas och de interna priserna höjas.

Under perioden kommer det uppstå behov av att byta något eller några av de stora regiongemensamma systemen så som ekonomisystem och HR-system Särskilda medel behöver då avsättas för detta. När det gäller affärsprinciper ses en tydlig och snabb förflyttning hos i princip alla leverantörer, från investering i hårdvara och licenser till rena tjänsteköp, datorkraft per förbrukad minut, och programvara som tjänst i molnet. Detta innebär i sin tur att behovet av finansiering kommer flyttas från investering till drift.

Lokalinvesteringar i kök

Flertalet av måltidsorganisationens 36 kök är i behov av lokalanpassningar, renovering och underhåll. I kök med äldre standard finns möjlighet till åtgärder för att förbättra arbetsmiljö och effektivitet. Uppdatering av utrustning och materialval på arbetsytor medför att det blir enklare att upprätthålla de krav som ställs vid hantering av livsmedel. Här finns ett långsiktigt behov då tekniken ständigt utvecklas.

Produktionskapaciteten är i många kök maximerad vilket skapar utmaningar att hantera volymförändringar. Under perioden står verksamheten inför ökade volymer till framför allt äldreomsorgen.

Vad gäller skolmåltider påverkar inte demografin totalen nämnvärt. Inledningsvis påverkas serveringen till Wisbygymnasiet då elevantalet förväntas öka tillfälligt under de närmaste åren. På sikt kommer de totala volymerna minska enligt planeringsförutsättningarna.

Den utspridda grundskolorganisationen gör att den demografiska utvecklingen inte får lika stor påverkan däremot kommer kanske produktionskapaciteten inte kunna nyttjas fullt ut i alla kök när elevtalen sjunker. Skulle däremot en skola med ett tillagningskök bli aktuell för nedläggning påverkas den totala kapaciteten.

Det långsiktiga inriktningsbeslutet kring nybyggnation av ett centralkök är tidsödande och beräknas tidigast kunna stå klart om 6–7 år. Behovet av investeringsmedel för byggnation är uppskattat till 150 mnkr.

Räddningstjänst

Räddningstjänsten har tio stationer fördelade över ön som alla används dygnet runt året om. Inom stationerna finns arbetsplatser, utbildningslokaler, omklädningsrum och garage.

För närvarande har det identifierats att stationerna i Dalhem och Klintehamn har problem som påverkar utryckningstiderna och personalens arbetsmiljö. En verksamhetsanalys har genomförts för att klarlägga dessa brister och de framtida behoven. Förstudier med lösnings- och kostnadsförslag för nybyggnation eller renovering har tagits fram. Behoven för dessa stationer börjar bli akuta. Förvaltningen har för avsikt att genomföra verksamhetsanalyser av samtliga stationer för att skapa en långsiktig strategi.

Under perioden finns behov av att ersätta ett flertal räddningsfordon. Allt från fordon till en utgift om 0,5 mnkr till 12 mnkr. Investeringar av fordon tar oftast lång tid från beställning till leverans. Fordonsinvesteringar är därför svåra att hantera inom investeringspott eftersom dessa medel inte får överflyttas mellan åren.

Nästa generation av nationella kommunikationsnätverk för samhällsviktiga aktörer – Swedish emergency network (SWEN) är under införande. SWEN ska stegvis ersätta Rakel som är i slutet av sin tekniska livslängd. Enligt Myndigheten för civilt försvar ska

övergången vara klar till 2030. SWEN kommer ge användarna motståndskraftiga kommunikationstjänster för ledning, samverkan och informationsdelning. För räddningstjänsten innebär detta ett utbyte av samtlig kommunikationsutrustning. Utgiften beräknas till 5 mnkr för förvaltningen.

Beredskap och säkerhet

Samhällsutvecklingen i EU, Nato och Sverige har gått mot att samhällets förmåga att möta hot återigen betraktas som central, prioriterad och strategisk. Det återspeglas i lagkrav på verksamhetsutövares förmåga. Prognosen är att kraven successivt höjs under de närmaste åren. Därefter kommer kraven att cementeras i en ny hög lägstanivå som består långsiktigt.

Inom den svenska offentligheten har ambitionsökningen initialt åtföljts av riktade satsningar och stöd ur statsbudgeten. Det finns ingen garanti för att det kommer att fortsätta. Tvärtom finns tydliga indikationer på att ansvaret kommer att successivt omfördelas. Av dessa skäl har Region Gotland behov av att börja skattefinansiera investeringar på beredskaps- och säkerhetsområdet. Omfattningen är idag svår att bedöma.

Behov finns bland annat att investera i trygghetspunkter, ledningsplatser, lagringsutrymmen, cybersäkerhet och skalskydd.

Kultur och fritid

Kultur- och fritidsavdelningen ansvarar för en mängd olika typer av lokaler/anläggningar men också fordon, maskiner med mera. Allt från stora byggnader för idrottsutövning, biblioteksverksamhet till grönytor, konstgräsplaner, utegym och motionsspår.

Vissa investeringar i kultur- och fritidsanläggningar kan klassificeras som strategiska investeringar. Dessa investeringar beräknas skapa större samhällsnytta än vad regionen har idag och bidra till att regionens vision och mål för samhällsutveckling uppnås. Andra är rena reinvesteringar eller en kombination av strategiska investeringar och reinvesteringar.

Inom kultur- och fritidsområdet redovisas ett antal särskilda investeringssatsningar aktuella att genomföra eller som står inför bedömning under kommande10-årsperioden:

- *Solberga kulturhus* – Gotland saknar ändamålsenligt anpassade lokaler för kulturen, scenkonsten (dans, teater, musik). Samtidigt behöver ungas behov av ändamålsenligt anpassad lokal för kulturutövande och kulturupplevelse mötas på ett bättre sätt än idag. Beslut är taget att utveckla nuvarande Solbergabadet. En förstudie är genomförd och en eventuell byggstart kan ske tidigast 2028. Investeringsmedel är endast upptagna i budget 2026–2027. Dessutom saknas investeringsmedel för att genomföra hela denna investering.

- *Aktivitetspark i Visby* – Utbudet av ytor för spontan aktivitet är låg i Visby. Det finns för bollsport men inget annat behov är mött. En förstudie är genomförd och projektering och eventuell byggstart kan ske tidigast 2027. Investeringsmedel är endast upptagna i budget 2027. Dessutom saknas investeringsmedel för att genomföra hela denna investering.

- *Ridanläggning* – Ridsporten på Gotland saknar kommunala anläggningar och har ett av öns största eftersatta underhållsbehov. Bristen på fungerande inomhus- och utomhusanläggningar hämmar både en trygg barn- och ungdomsverksamhet och

möjligheten till tävlingar på högre nivå. Det långvariga behovet av en samlande anläggning är pausad på grund av utredning om ett nytt sjukhus. Emellertid visar tidigare utredningar att ridsporten sannolikt inte berörs. Dessutom ligger en eventuell sjukhusflytt 15–20 år bort.

- *Konstgräsplan Visby* – Befintliga planer i Visby har hög beläggning och kan inte ge tillräcklig träningstid eller träningsyta. Behov av ytterligare konstgräsplan bör vara löst senast 2030. Analys pågår

- *Konstgräs Slite* – När arrendet av mark avslutades av berörd förening uppstod ett behov för Region Gotland att investera i en ny konstgräsmatta och belysning. Detta eftersom den tekniska livslängden är slut.

- *Friidrott* – Friidrotten på Gotland har ingen ändamålsanpassade lokaler för inomhusbruk. Behovet kan fyllas genom samlokalisering vid byggande av idrottshall i Visby. Vid byggande av idrottshall på Gutavallen finns risk för att framtida investeringsutgifter uppstår för att säkerställa friidrottens möjligheter till utomhusträning.

- *Cirkus* – Ett behov av lokal för träning med minst 8 meters takhöjd och möjlighet att hänga fast utrustning i tak.

- *Bibliotek* – Arbetet med att öka tillgängligheten till regionens bibliotek fortgår i projektet meröppna bibliotek och finansieras ur förvaltningens investeringspott. När det blir dags för Almedalsbiblioteket kommer potten inte att räcka till. Då krävs ett särskilt anslag. Vidare hyr biblioteken idag garageplatser för de för de två mobila filialerna på mark som står inför exploatering. När så sker behövs en annan lösning hittas.

- *Gymnastik* – Gymnastikhall är ett pågående projektet som Visbygymnasterna driver tillsammans med en privat exploatör för att få till en anläggning som löser gymnastikens särskilda behov. Anläggningen är ännu inte påbörjad även om den varit planerad länge. Skulle den inte genomföras i den form som nu planeras kommer behovet vara fortsatt stort och behöva ses över.

3. Sammanfattning – långsiktiga investeringsbehov 2028–2037

I tabellen nedan redovisas en sammanställning över de långsiktiga investeringsbehoven 2028–2037. I bifogade bilagor framgår behov mer detaljerat.

RSF investeringsbehov 10 år											
Investeringsbehov, tkr	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**2037**	**Summa**
Måltidslokaler - pott	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	50 000
Måltidslokaler - storkök			50 000	50 000	50 000						150 000
Räddningstjänst - lokaler	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000						100 000
Räddningstjänst - fordon	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	100 000
RT - kommunikationsutr		5 000									5 000
Beredskap och säkerhet	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
IT - reinvesteringar -pott	33 000	33 000	33 000	33 000	33 000	33 000	33 000	33 000	33 000	33 000	330 000
IT - redundans			5 000	20 000	10 000			5 000	20 000	10 000	70 000
											0
Inv och mindre omb -pott	6 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	78 000
											0
Summa	**74 000**	**81 000**	**131 000**	**146 000**	**136 000**	**56 000**	**56 000**	**61 000**	**76 000**	**66 000**	**883 000**

KFA investeringsbehov 10 år											
Investeringsbehov, tkr	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**2037**	**Summa**
Ungkulturhus	40 000	22 200									62 200
Aktivitetspark	7 000										7 000
Ridanläggning			10 000	15 000	10 000	57 500					92 500
Konstgräsplaner	7 000	12 000									19 000
Friidrott		5 000	10 000	15 000							30 000
Lokal för cirkus											0
Bibliotek	5 000										5 000
Inv och mindre omb -pott	4 280	4 280	4 280	4 280	4 280	4 280	4 280	4 280	4 280	4 280	42 800
Summa	**63 280**	**43 480**	**24 280**	**34 280**	**14 280**	**61 780**	**4 280**	**4 280**	**4 280**	**4 280**	**258 500**

4. Driftkonsekvenser

Förvaltningen ser ingen möjlighet att inom ram täcka driftkonsekvenser av satsningen på ökad IT-säkerhet/redundans. Driftramen behöver därför succesivt förstärkas för att klara kapitalkostnaderna. Till detta tillkommer även andra ökade kostnader såsom licenskostnader, underhållsavtal med mera. Prisökningen för datorer kommer på sikt innebära att regionen behöver avsätta ytterligare 12 mnkr i driftbudget. Ökningen kommer ske successivt under 5 år.

Förvaltningen kommer fortsatt vara i behov av kompensation för ökade hyreskostnader för kommande lokalinvesteringar inom såväl måltid, kultur- och fritid som räddningstjänst.

Bilagor

I bifogade bilagor redovisas sammanställningar av verksamheternas investeringsbehov 2028 – 2037.